

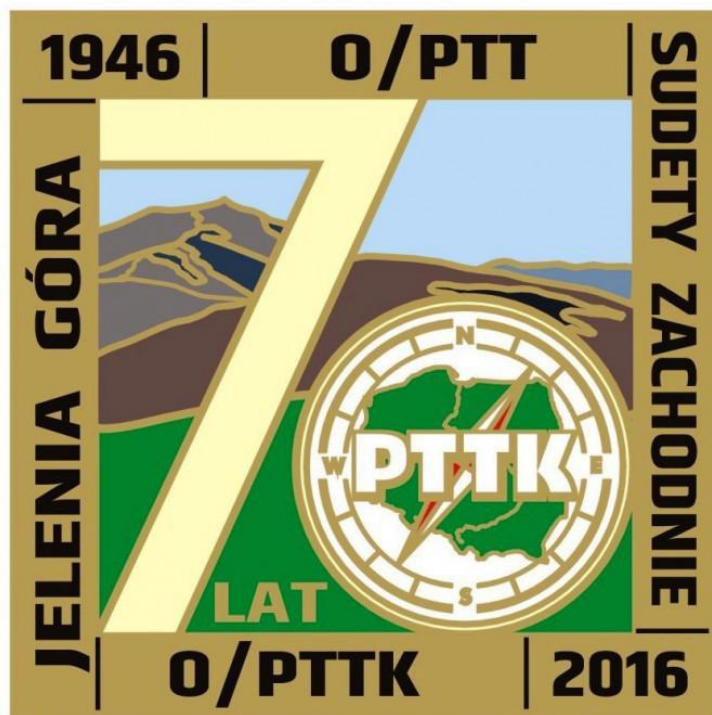
Krzysztof Tęcza

Nasz Oddział

Koleżanki i Koledzy, Szanowni Państwo: Nasz Oddział.

Tak zatytułowałem moje wystąpienie na spotkanie z okazji 70-lecia powstania Oddziału PTTK „Sudety Zachodnie” w Jeleniej Górze.

Nasz Oddział. Co może kryć się w tych dwóch słowach. Jak je odbierać.

Każdy z tu przybyłych otrzymał kolejny Zeszyt Historyczny wydawany przez Regionalną Pracownię Krajoznawczą Karkonoszy założoną w dniu 21 października 2014 roku, na mocy porozumienia pomiędzy Oddziałem PTTK „Sudety Zachodnie” w Jeleniej Górze a Związkiem Gmin Karkonoskich w Bukowcu. Ze względów praktycznych Pracownia została umocowana przy Związku Gmin Karkonoskich i tam ma swoją siedzibę. Bogate zbiory Pracowni pochodzą w przeważającej części z uratowanych od zniszczenia zbiorów istniejącej trzydzieści lat temu Regionalnej Pracowni Krajoznawczej PTTK w Jeleniej Górze.

Musimy w tym miejscu zadać sobie pytanie: Czy to takie ważne, czy fakt utworzenia Pracowni jest czymś ważnym. Odpowiedź na takie pytanie jest tylko jedna. Oczywiście, że jest to ważne, nawet bardzo ważne. Bo Pracownia, z założenia jest miejscem gdzie gromadzona jest literatura krajoznawcza, ale także różnego rodzaju dokumenty związane z życiem społecznym danego regionu. To w Pracowni spotykają się turyści i działacze. To w Pracowni powstają ciekawe pomysły i podejmowane są nowe inicjatywy.

Wyprzedzając pytanie co Pracownia ma wspólnego z naszym Oddziałem odpowiadam: Pracownia jest, tak jak wszelkiego rodzaju komisje, jednym z ogniw działalności PTTK. Jest jednym z najważniejszych ogniw. Oddział PTTK, który nie posiada własnej Pracowni, nie jest w stanie należycie

zadbać o upamiętnienie swoich działań ale także, dzięki istnieniu Pracowni, w sposób szczególny wzbogaca swoją działalność.

Nasz Oddział, dzięki zaangażowaniu działaczy potrafiących patrzeć daleko w przyszłość, wzbogacił się o jednostkę, której zazdroszczą nam inni. Teraz, po dwóch latach działalności Pracowni, z jej osiągnięć i możliwości korzystamy wszyscy, zarówno Oddział, działacze, jak i zwykli turyści.

Nasze wysiłki oraz dalsza praca zostały zauważone przez Samorząd, który przyznał Pracowni nagrodę Starosty Jeleniogórskiego „Liczyrzepa” uznając Pracownię za „Najlepszy Produkt Turystyczny 2016 roku”. Tym samym doceniono Oddział PTTK „Sudety Zachodnie”, który w Jeleniej Górze działa nieprzerwanie już od 70 lat.

Ciekawym może wydać się fakt, iż Oddział nasz obchodząc jubileusz 70-lecia swojego istnienia okazuje się być starszym od całego Towarzystwa. Oczywiście nie ma w tym nic dziwnego, wszak nasz Oddział wywodzi się z Polskiego Towarzystwa Tatrzackiego, które to w roku 1950 połączyło się z Polskim Towarzystwem Krajoznawczym tworząc Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze.

Oddział nasz od początku podejmował ciekawe inicjatywy. Organizował imprezy pozwalające na uprawianie praktycznie wszystkich znanych rodzajów turystyki. Niektóre z tych imprez organizowane były przez dziesięciolecia. Wynikało to głównie z faktu zaangażowania działaczy. Od razu muszą tutaj to powiedzieć. Działacze ci, zarówno dawniej, jak i dzisiaj, swoją pracę wykonują za darmo. Są oni wielkimi społecznikami. Często działaniom dla innych poświęcają czas, który powinni przeznaczyć dla swoich rodzin.

Wracając jednak do sedna, imprezy, nawet te cieszące się uznaniem wśród turystów, w zasadzie istnieją do czasu kiedy to ich pomysłodawca podupadnie na zdrowiu lub odejdzie na wieczną wędrówkę. To, że wówczas dana impreza pada nie wynika z faktu braku innych działaczy. Wynika to z faktu, iż ich twórca doprowadził dane przedsięwzięcie na takie wyżyny doskonałości i takiego rozmachu, że żadna inna osoba nie jest w stanie kontynuować tego dzieła. Okazuje się, że to co robiła jedna osoba jest niemożliwe do wykonania przez kilka osób. No i wtedy taka impreza pada.

Mieliśmy w historii Oddziału, żeby nie sięgać głęboko wstecz, Międzynarodowy Spływ Kajakowy po Bobrze, organizowany przez Andrzeja Strycharczyka, a po jego śmierci przez Andrzeja Mateusiaka. Czy organizowany przez Mieczysława Holza cykl wycieczek „W niedziele nie ma nas w domu”, którego kontynuacja także się nie powiodła. To tak dla przykładu. Oddział był organizatorem wielu imprez masowych. Obecnie rzadko już tak wielkie imprezy się organizuje. Wynika to przede wszystkim z malejących środków finansowych. Niestety sama praca społeczna naszych działaczy nie wystarczy.

Mamy jednak kilka imprez, które trwają nieprzerwanie od kilku dekad. Np. Ogólnopolski Rajd Narciarski „Karkonosze”, który niedawno obchodził swoje 60 urodziny (najstarsza tego typu impreza w kraju). Dzisiaj jego komandorem jest Jan Jabłoński. Druga impreza to zapoczątkowany przez Teofila Ligenzę „Rajd na Raty”. W roku obecnym mamy już 46 jego edycję. Aktualnie kierownikiem Rajdu jest Wiktor Gumprecht.

Nasz Oddział w swojej historii, poprzez swoich działaczy, był inicjatorem wielu ważnych wydarzeń czy powstawania ważnych dla społeczeństwa organizacji, dzisiaj samodzielnych, jednak wywodzących się ze struktur PTTK. Choćby Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe. Także znana wszystkim Szkoła Narciarstwa „Aesculap”, której twórcą był nieodżałowany Stanisław Raźniewski. To w naszym Oddziale powstała, dzięki staraniom Jerzego Pokoja, Szkoła Górską.

W latach poprzednich do Oddziału należało wiele Kół i Klubów. Organizowane przez nich imprezy szły w setki jeśli nie tysiące. Niestety dzisiaj, według sprawozdania ze stanu organizacyjnego

sporządzonego na dzień 31 grudzień 2015 roku w naszym Oddziale działa tylko 6 kół oraz 1 klub. Mamy 8 komisji, w tym górską, kolarską, motorową, narciarską, pieszą, krajoznawczą, geocachingu i łączoną: młodzieżową, InO, ochrony przyrody i opieki nad zabytkami. Jak już wspomniałem mamy także Regionalną Pracownię Krajoznawczą, jedną z 25 jakie działają w Polsce.

Na 505 członków przypada 257 uprawnień przewodnickich (w tym 29 w językach obcych). Kadra programowa to 72 przewodników (w tym: 36 turystyki górskiej, 19 turystyki pieszej, 4 InO, 4 narciarskiej, 4 kolarskiej, 2 motorowej, 2 kajakowej i 1 turystyki jeździeckiej górskiej). Mamy także 41 instruktorów (w tym: 23 przewodnictwa, 10 krajoznawstwa, 4 ochrony przyrody, 1 opieki nad zabytkami, 1 fotografii krajoznawczej, 1 narciarstwa i 1 turystyki żeglarskiej). Powyższe uprawnienia posiada 59 osób co oznacza, że niektóre z nich mają więcej niż jedno uprawnienie. W Oddziale jest 28 organizatorów turystyki, 14 organizatorów InO, 8 znakarzy.

Oddział wydał wiele publikacji przybliżających dzieje Towarzystwa na naszej ziemi, jak i ważne wydarzenia. Od lat prowadzona jest strona internetowa Oddziału oraz druga, Koła Przewodników Sudeckich działającego przy Oddziale. Na stronie internetowej Oddziału publikowane są coroczne Biuletyny opracowywane przez Andrzeja Mateusiaka oraz Informatory Krajoznawcze przygotowywane przez Krzysztofa Tęczę będące miesięcznikiem oddziałowej Komisji Krajoznawczej. W Pracowni Krajoznawczej prowadzonej przez Krzysztofa Tęczę są składane i drukowane Zeszyty Historyczne, z których ostatni o numerze 11/2016 traktuje o naszym jubileuszu.

Miarą Oddziału są jego działacze. I tak w naszym Oddziale aż 140 osób posiada wyróżnienie „25 lat w PTTK”, a 16 „50 lat w PTTK”. W okresie 70 lat Zarząd Główny PTTK doceniając pracę naszych działaczy przyznał Złotą Honorową Odznakę PTTK dla ponad 70 z nich. W roku 1973 Złotą Honorową odznaką PTTK wyróżniono sam Oddział. 10 naszych działaczy było wybranych i pracowało lub pracuje w Komisjach ZG PTTK. Niektórzy z nich (Jan Jabłoński i Krzysztof Tęcza) są wiceprzewodniczącymi swoich Komisji.

Nasz Oddział ma to szczęście, że przynależeli do niego wybitni działacze, nazwiska niektórych zapisały się złotymi literami w historii krajoznawstwa i turystyki. Wielu z nich nie ma już między nami ale wciąż o nich pamiętamy. Przytoczę tu dla przykładu takie nazwiska jak: Teofil Ligenza vel Ozimek czy Mieczysław Holz (obaj zostali uhonorowani najwyższą godnością jaką można otrzymać w Towarzystwie czyli tytułem Honorowego Członka PTTK), Zdzisław Rzeźniowiecki, Wojciech Tabaka, Stanisław Bialikiewicz, Leszek Krzeptowski, Andrzej Strycharczyk, Jerzy Kolankowski, Stanisław Raźniewski, Waldemar Siemaszko, Tadeusz Andrusiewicz, Edmund Rakowski czy najbardziej znany Tadeusz Steć. Nie są to oczywiście wszyscy, o których należy pamiętać.

Oddział nasz ma to szczęście, że wciąż pojawiają się nowe osoby zasilające kadrę programową. Niby nie ma ludzi niezastąpionych ale bez niektórych, może nie to, że nie dałoby się prowadzić nowych działań ale nie byłoby ich tak wiele i tak bardzo różnorodnych. Podam tu kilkanaście nazwisk naszych działaczy. Są to: Zdzisław Gasz (Członek Honorowy PTTK), Jerzy Pokój, Jan Jabłoński, Jan Tyczyński, Adam Rodziewicz, Jerzy Czajka, Andrzej Ciosański, Wiktor Gumprecht, Włodzimierz Bayer, Piotr Gryszel, Andrzej Mateusiak, Ewa Parafinowicz, Tomek Łuszczyński, Zenon Kędziora, Jacek Potocki, Barbara Wieniawska-Raj, Wanda Oryszczak, Irena Kempisty, Iwo Łaborewicz, Jarosław Szczyżowski, Janusz Turakiewicz, Krzysztof Tęcza. Oczywiście nie są to wszyscy, których powinienem wymienić.

Chciałbym powiedzieć tutaj jedną bardzo ważną sprawę. Żadna organizacja nie może istnieć bez osób chcących coś robić dla innych. To właśnie te osoby, nasi działacze, nadają sens naszej działalności, to oni powodują, że Oddział żyje, że jest pozytywnie odbierany i postrzegany jako organizacja, do której warto należeć, z którą warto działać i z której pracy warto czerpać.

Podsumowując mój dzisiejszy wywód.

Koleżanki i Koledzy. Mamy w Jeleniej Górze bardzo dobrze działający Oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego. Na jego wizerunek składa się praca społeczna działaczy, kadry programowej, ale także Zarządu Oddziału. Cieszymy się z tego. Jednak żeby tak było nadal musimy spełnić dwie podstawowe rzeczy. Wymagajmy od wybranych przez nas członków Zarządu Oddziału by wywiązywali się z dobrowolnie przyjętych na siebie obowiązków oraz dbajmy o naszych społeczników. Pamiętajmy bowiem, że żadna organizacja nie przetrwa jeśli nie będzie miała w swoich szeregach ludzi chętnych do pracy na rzecz innych. Organizacja, która nie dba o swoją kadrę szybko będzie organizacją martwą.